

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ
ЦЕНТРАЛНО УПРАВЛЕНИЕ

1000 София, бул. "Княз Дондуков" № 52 Телефон: (02) 98591 Факс: (02) 9870827

Изх.№ *20-00-194*

Дата. *11.10.2012*

ДО

**ТЕРИТОРИАЛНА ДИРЕКЦИЯ
НА НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА
ПРИХОДИТЕ**

ГР. _____

**КОПИЕ: ДИРЕКЦИЯ „ОБЖАЛВАНЕ И
УПРАВЛЕНИЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО“**

ГР. _____

Относно: Измененията и допълненията в Кодекса за социално осигуряване (КСО) и Наредба № Н-8 от 2005г. за съдържанието, сроковете, начина и реда за подаване и съхранение на данни от работодателите, осигурителите за осигурените при тях лица, както и от самоосигуряващите се лица, свързани с държавното обществено осигуряване на лицата по чл. 4, ал. 9 от КСО изразявам следното становище на основание чл. 10, ал. 1, т. 10 от Закона за Националната агенция за приходите.

С § 6 от Закон за изменение и допълнение на Закона за защита от дискриминация (ДВ, бр. 58 от 31.07.2012 г.), в сила от 1 август 2012г. са направени следните изменения и допълнения в Кодекса за социално осигуряване (КСО):

Създадена е нова ал. 9 на чл. 4, като с разпоредбата се дава право на съпрузите на лицата по чл. 4 ал. 3, т. 1 и 4 от КСО да се осигуряват по свое желание и за своя сметка за **инвалидност поради общо заболяване, старост и смърт и за общо заболяване и майчинство**, ако не са осигурени по чл. 4, ал. 1 и/или ал. 3, т. 1, 2 и 4, и/или чл. 4а от същия кодекс.

Осигуряването се извършва със съгласието на лицето по чл. 4 ал. 3, т. 1/т. 4 от КСО и при условие, че съпрузите участват в упражняваната трудова дейност. Осигурителните вноски за съпрузите на лицата, регистрирани като упражняващи свободна професия и/или занаятчийска дейност се дължат върху минималния осигурителен доход за самоосигуряващите се лица, определен със Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване, а за съпрузите на лицата - регистрирани земеделски производители и тютюнопроизводители – върху минималния осигурителен доход за регистрираните земеделски производители и тютюнопроизводители, определен със Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване.

На основание разпоредбата на чл. 127, ал. 1 от КСО, лицата родени след 31 декември 1959 г., които се осигуряват по реда на чл. 4, ал. 9 от КСО подлежат и на осигуряване за допълнителна пенсия в универсален пенсионен фонд.

С разпоредбата на чл. 4, ал. 9 от кодекса са въведени условията при кумулативното изпълнение, на които съпрузите на посочените лица могат да се осигуряват по свое желание:

- Да бъдат съпруг/съпруга на лице, упражняващо свободна професия и/или занаятчийска дейност (чл. 4 ал. 3, т. 1 от КСО) или на лице, което е регистриран земеделски производител или тютюнопроизводител (чл. 4 ал. 3, т. 4 от КСО);
- Да не са осигурени по чл. 4, ал. 1 и/или ал. 3, т. 1, 2 и 4, и/или чл. 4а от КСО;
- Да участват със съгласието на лицето по чл. 4 ал. 3, т. 1 или т. 4 от КСО в упражняваната от него трудова дейност.

По първото от посочените условия следва да се има предвид че отношенията, основани на брак се уреждат със Семейния кодекс. Именно в този кодекс е регламентирано че само гражданският брак, сключен във формата, предписана от Семейния кодекс (СК), поражда последиците, които законите свързват с брака (чл. 4 от СК). Бракът се смята за сключен с подписването на акта за сключване на граждански брак от встъпващите в брак и от длъжностното лице по гражданското състояние (чл. 11 от СК). Основанията за прекратяване на брака също се регламентират с чл. 44 от СК, като бракът се прекратява със смъртта на единия от съпрузите; с унищожаването на брака; с развод. С прекратяването на брака се прекратява правото на осигуряване по реда на чл. 4, ал. 9 от КСО.

По отношение на третото условие следва да бъде обърнато внимание, че задължително изискване, за да възникне правото на осигуряване за лицата по чл. 4, ал. 9 от КСО е за съответния период, съпрузите им (лицето по чл. 4, ал. 3, т. 1 или т. 4 от КСО) да упражняват трудова дейност. Когато лицето по чл. 4, ал. 3, т. 1 или т. 4 от КСО не извършва трудова дейност – съпругът/съпругата му няма основание да се осигурява по реда на чл. 4, ал. 9 от КСО.

С допълнението в чл. 5, ал. 4, т. 2 от кодекса се въвежда задължение за лицата по чл. 4, ал. 9 от КСО да подават декларация за сумите за осигурителни вноски за държавното обществено осигуряване и за допълнителното задължително пенсионно осигуряване.

Предвид допълнението в чл. 8, ал. 1 от КСО лицата по чл. 4, ал. 9 могат да се осигуряват и чрез осигурителни каси.

Във връзка с посочените промени в КСО от министъра на финансите е издадена Наредба за изменение и допълнение на Наредба № Н-8 за съдържанието, сроковете, начина и реда за подаване и съхранение на данни от работодателите, осигурителите за осигурените при тях лица, както и от самоосигуряващите се лица (обн. в ДВ. бр. 68 от 4 септември 2012 г.).

С направените допълнения в наредбата от **1 август 2012г.** се създава ред за подаване на данните по чл. 5, ал. 4, т. 1 и 2 от КСО за съпрузите на лицата по ал. 3, т. 1 и 4 от същия кодекс, когато с тяхно съгласие участват в упражняваната от тях трудова дейност. В този смисъл изменени и допълнени са следните разпоредби на Наредба № Н-8 от 29 декември 2005г. за съдържанието, сроковете, начина и реда за подаване и съхранение на данни от работодателите, осигурителите за осигурените при тях лица, както и от самоосигуряващите се лица:

1. Допълнена е разпоредбата на чл. 2, ал. 2, като **за лицата по чл. 4, ал. 9 от КСО е въведено задължение да подават декларация обр. № 6.** Съгласно допълнението в чл. 2, ал. 2, т. 1 същите лица попълват по реда предвиден за самоосигуряващите се лица в декларация обр. № 6 – ЕГН, ЛНЧ или служебен номер, издаден от НАП.

2. С направените промени в чл. 3, ал. 1, т. 2, б. „б“ е регламентирано, че декларация обр. № 1 за лицата по чл. 4, ал. 9 от КСО се подава от самоосигуряващите се лица (по чл. 4, ал. 3, т. 1 или т. 4 от КСО) до 20-о число на месеца, следващ месеца, за който се отнасят данните, с което изразяват своето съгласие за осигуряване по реда на чл. 4, ал. 9 от КСО на съпруга/съпругата.

С новосъздадената т. 3 в ал. 3 на чл. 3 е регламентирано, че лицата по чл. 4, ал. 9 от КСО подават еднократно декларация обр. № 6 в срок до – 30 април за внесените осигурителни вноски за предходната календарна година. Декларацията може да се коригира от лицата по чл. 4, ал. 9 от КСО до изтичане на срока за подаването ѝ (чл. 3, ал. 5).

3. Направено е допълнение в § 2, т. 3 от Допълнителните разпоредби на Наредба № Н-8 от 29 декември 2005г., като лицата по чл. 4, ал. 9 от КСО се добавят към задължените лица по смисъла на наредбата.

4. Предвид цитираните промени в Указанията за попълване на декларация обр. № 1 (приложение № 1 към чл. 2, ал. 1 от наредбата) са направени следните изменения и допълнения:

- Допълнено е изречение четвърто по отношение на срока за подаване на декларацията от самоосигуряващите се лица, за лицата по чл. 4, ал. 9 от КСО – 20-о число на месеца, следващ месеца, за който се отнасят данните.
- В т. 12 е създадена нова позиция 96 – за лицата по чл. 4, ал. 9 от КСО.
- Допълнена е т. 16.3 тъй като, лицата по чл. 4, ал. 9 от КСО следва да попълват тази точка когато ползват права, свързани с осигуряването им за майчинство.

5. Направени са следните изменения и допълнения в Указанията за попълване на декларация обр. № 6 (приложение № 4 към чл. 2, ал. 2 от наредбата):

- Със създаденото изречение шесто в указанието е възпроизведена разпоредбата на чл.3, ал. 3, т. 3 от наредбата.
- Изрично се посочват полетата на декларацията, които лицата по чл. 4, ал. 9 от КСО попълват за да декларират осигурителните вноски за държавно обществено осигуряване и за допълнително задължително пенсионно осигуряване за тяхна сметка.
- Лицата по чл. 4, ал. 9 от КСО, както самоосигуряващите се лица, в декларация обр. № 6, която подават еднократно, попълват за месец-число 13 и предходната календарна година, не се попълва полето на т. 18 – Дата на изплащане/начисляване.

Пример:

Регистриран земеделски производител е сключил граждански брак на 1 август 2012г. Със съгласието на земеделския производител съпругата му участва в упражняваната от него трудова дейност и не е осигурена по реда на КСО. От 1 октомври 2012г. по свое желание и за своя сметка тя се осигурява за инвалидност поради общо заболяване, старост и смърт и за общо заболяване и майчинство. Осигурителните вноски се определят върху осигурителен доход в размер на 240 лв. и се внасят по сметката на съответната компетентна териториална дирекция на Националната агенция за приходите, като в документите за внасянето им се попълва ЕГН на съпругата. След внасянето на осигурителните вноски за сметка на съпругата, регистрираният земеделски производител подава декларация обр. № 1 в срок не по-късно 20 ноември 2012г., като по този начин в съответствие с чл. 4, ал. 9 от КСО изразява съгласието, че

съпругата му участва в упражняваната от него трудова дейност и се осигурява по посочения ред. В декларация обр. №1 земеделският производител попълва ЕИК по регистър БУЛСТАТ в т. 4 и ЕГН на съпругата в т. 5.

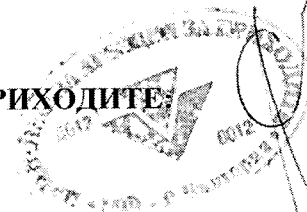
Примерна форма №1

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ		2012		Година		2012		Година	
ДЕКЛАРАЦИЯ		Образец №1		"Данни за осигуряване лица"					
1. Лице, което упражнява дейността		2. Вид дейност		3. Месец		4. Година		5. Вид на осигуряване	
6. Фирма		7. Регион		8. Район		9. Община		10. Вид на осигуряване	
11. Вид на осигуряване		12. Вид на осигуряване		13. Вид на осигуряване		14. Вид на осигуряване		15. Вид на осигуряване	
16. Вид на осигуряване		17. Вид на осигуряване		18. Вид на осигуряване		19. Вид на осигуряване		20. Вид на осигуряване	
21. Вид на осигуряване		22. Вид на осигуряване		23. Вид на осигуряване		24. Вид на осигуряване		25. Вид на осигуряване	
26. Вид на осигуряване		27. Вид на осигуряване		28. Вид на осигуряване		29. Вид на осигуряване		30. Вид на осигуряване	
31. Вид на осигуряване		32. Вид на осигуряване		33. Вид на осигуряване		34. Вид на осигуряване		35. Вид на осигуряване	
36. Вид на осигуряване		37. Вид на осигуряване		38. Вид на осигуряване		39. Вид на осигуряване		40. Вид на осигуряване	
39. Вид на осигуряване		40. Вид на осигуряване		41. Вид на осигуряване		42. Вид на осигуряване		43. Вид на осигуряване	
44. Вид на осигуряване		45. Вид на осигуряване		46. Вид на осигуряване		47. Вид на осигуряване		48. Вид на осигуряване	
49. Вид на осигуряване		50. Вид на осигуряване		51. Вид на осигуряване		52. Вид на осигуряване		53. Вид на осигуряване	
54. Вид на осигуряване		55. Вид на осигуряване		56. Вид на осигуряване		57. Вид на осигуряване		58. Вид на осигуряване	
59. Вид на осигуряване		60. Вид на осигуряване		61. Вид на осигуряване		62. Вид на осигуряване		63. Вид на осигуряване	
64. Вид на осигуряване		65. Вид на осигуряване		66. Вид на осигуряване		67. Вид на осигуряване		68. Вид на осигуряване	
69. Вид на осигуряване		70. Вид на осигуряване		71. Вид на осигуряване		72. Вид на осигуряване		73. Вид на осигуряване	
74. Вид на осигуряване		75. Вид на осигуряване		76. Вид на осигуряване		77. Вид на осигуряване		78. Вид на осигуряване	
79. Вид на осигуряване		80. Вид на осигуряване		81. Вид на осигуряване		82. Вид на осигуряване		83. Вид на осигуряване	
84. Вид на осигуряване		85. Вид на осигуряване		86. Вид на осигуряване		87. Вид на осигуряване		88. Вид на осигуряване	
89. Вид на осигуряване		90. Вид на осигуряване		91. Вид на осигуряване		92. Вид на осигуряване		93. Вид на осигуряване	
94. Вид на осигуряване		95. Вид на осигуряване		96. Вид на осигуряване		97. Вид на осигуряване		98. Вид на осигуряване	
99. Вид на осигуряване		100. Вид на осигуряване		101. Вид на осигуряване		102. Вид на осигуряване		103. Вид на осигуряване	

В декларацията, подадена за първият месец в осигуряване се посочва ден от който осигуряването е възникнало в полето на т. 14 (в примера 1 от м. октомври). Когато съпругата прекрати/прекъсне осигуряването си, това обстоятелство се отразява в полето на т. 15 от декларацията.

До 30 април 2013г. съпругата на регистрирания земеделски производител следва да подаде еднократно декларация обр. № 6.

**ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР НА
НАЦИОНАЛНАТА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ**

КРАСИМИР СТЕФАНОВ